Ministerie van Justitie en Veiligheid

Aan de Minister voor Rechtsbescherming

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Privaatrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
30 november 2021

Ons kenmerk
3679764

Dossiernummer
2756528

nota

35915 Wet wijziging schuldsaneringsregeling natuurlijke personen (Wsnp) - nota n.a.v. verslag naar TK

1. Aanleiding

Op 9 november 2021 heeft de VKC JenV het verslag bij het wetsvoorstel tot wijziging van de Faillissementswet ter verbetering van de doorstroom van de gemeentelijke schuldhulpverlening naar de wettelijke schuldsaneringsregeling natuurlijke personen (Wsnp) vastgesteld. De bijgevoegde nota naar aanleiding van het verslag is daarop uw reactie.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de nota n.a.v. het verslag en verzending daarvan aan de TK.

3. Kernpunten

- De voorgestelde wijzigingen van de Wsnp betreffen een aanpassing van de in artikel 288 Faillissementswet opgenomen criteria waaraan de rechter een verzoek tot toelating tot de Wsnp moet toetsen:
    - voorwaarde is dat de schuldenaar te goeder trouw is geweest bij het aangaan of onbetaald laten van zijn schulden. De termijn (hierna: goede trouw-termijn) die hierbij in acht wordt genomen gaat van 5 naar 3 jaar, met handhaving van de hardheidsclausule (bij hoge uitzondering kan de schuldenaar alsnog worden toegelaten als hij bijvoorbeeld 1,5 jaar geleden voor het laatst niet te goeder trouw handelde, maar zijn gedrag inmiddels wezenlijk heeft aangepast);
    - de rechter krijgt de mogelijkheid om in schrijnende gevallen af te wijken van de regel dat een schuldenaar niet binnen 10 jaar opnieuw kan worden toegelaten tot de Wsnp.
- Inbreng is geleverd door de VVD, D66, de SP, de ChristenUnie, Volt en de SGP. De Kamerleden hebben een positieve grondhouding t.a.v. het wetsvoorstel en ondersteunen het doel om te zorgen voor een betere aansluiting tussen het gemeentelijke schuldhulpverleningstraject en de Wsnp.
- Veel vragen gaan over de maatregel aanpassen goede trouw-termijn, o.a.:
    - *Waarom geen flexibilisering van de hardheidsclausule ipv aanpassen van de termijn* (VVD/SGP/Volt): uitgelegd wordt dat de hardheidsclausule een uitzondering moet blijven op de hoofdregel (de goede trouw-toets) en dat daarom de hoofdregel (de termijn van de goede trouw-toets) wordt aangepast van 5 naar 3 jaar, dat zorgt voor meer helderheid;

- *Waarom geen 2* (CU) *of 2,5* (SGP) *jaar ipv 3 jaar van de goede trouw-termijn* : uitgelegd wordt dat in de consultatie naar voren is gebracht dat een termijn van 2 jaar te kort is voor de rechter om over voldoende informatie over het gedrag van de schuldenaar te beschikken en 3 jaar daarbij wel past;
- *Waarom niet een langere termijn naast een termijn van 3 jaar* (SGP): geantwoord wordt dat is gekozen voor een heldere eenduidige termijn van 3 jaar en dat 5 jaar wel blijft gelden voor schulden die voortvloeien uit een onherroepelijke veroordeling. Dat wetsartikel wordt niet aangepast.

- Daarnaast veel vragen over het facultatief maken van de tienjaarstermijn, o.a.:
  - *Waarom wordt de tienjaarstermijn niet geschrapt* (CU): uitgelegd wordt dat een Wsnp-traject de nodige inspanningen van de schuldenaar vraagt en alleen als hij de verplichtingen *wil* en *kan* naleven is het Wsnp-traject zinvol. Een schuldenaar zal dus ogv omstandigheden moeten aantonen dat hij binnen 10 jaar opnieuw kan worden toegelaten. Daarnaast moet er ook rekening worden gehouden met de redelijke belangen van schuldeisers;
  - *Wanneer is een tweede Wsnp-verzoek binnen 10 jaar een realistische optie (Volt/CU)*: er worden een aantal voorbeelden genoemd waarin een tweede verzoek realistisch is, o.a. iemand die een schone lei heeft gekregen maar door ontslag of door corona-gerelateerde problematiek met zijn eenmanszaak weer binnen 10 jaar in de problemen is gekomen.
- De SP stelt verschillende vragen over het toezicht op bewindvoerders. Uitgelegd is dat het toezicht in beschermingsbewind anders verloopt dan in Wsnp-bewind. Wsnp-bewindvoerders staan onder toezicht van een rechter-commissaris en Bureau Wsnp houdt toezicht op kennis en kunde van Wsnp-bewindvoerders.
- De SP vraagt tot slot naar de stand van zaken van het wetsvoorstel betalingsregelingen en de mogelijkheid van een insolventieteam/schuldenrechter. Geantwoord wordt dat een concept wetsvoorstel betalingsregelingen in voorbereiding is en dat het streven is consultatie in het voorjaar van 2022. Daarmee samen hangt het idee van een brede schuldenrechter dat uw interesse heeft. Streven is ook om de TK in het voorjaar van 2022 verslag uit te brengen van de gesprekken met de Rvdr hierover.

4. Toelichting

4.1 Politieke context

- De maatregelen zijn eerder voorgesteld door onder meer de Rvdr en de Nationale ombudsman.
- Met het voorstel wordt tegemoetgekomen aan de motie Weyenberg/Raemakers en de motie Jetten c.s. (allen D66) over de toegankelijkheid van de Wsnp en de motie Van der Graaf /Van den Berge (beiden voormalig TK-lid van respectievelijk de CU en GL) waarin het kabinet wordt verzocht te bezien hoe in de Wsnp/Fw debiteurvriendelijke maatregelen kunnen worden genomen.
- De verwachting is dat als gevolg van de economische consequenties van de uitbraak van het Covid-19 virus meer mensen te maken krijgen met problematische schulden.

4.2 Financiële overwegingen

- De voorgestelde wijzigingen zullen naar verwachting leiden tot een zekere toename van de instroom in de Wsnp. Burgers die worden toegelaten moeten worden bijgestaan door een Wsnp-bewindvoerder. Binnen de middelen voor de Wsnp op de begroting van J&V is hiervoor in dekking voorzien.

- De voorgestelde regeling heeft ook consequenties voor de werklast van de rechterlijke macht. De financiële dekking van deze werklastverzwaring vindt plaats vanuit een herallocatie van een overschot op het Wsnp-budget voor bewindvoerders.

4.3 Krachtenveld
De nota n.a.v. het verslag is ambtelijk afgestemd met SZW en intern DRB en DFEZ.

4.4 Ontwikkelingen hiervoor
U heeft eerder ingestemd met het houden van een internetconsultatie, het vragen van advies aan de Raad van State en indiening van het wetsvoorstel in de TK (zie bijgevoegde beslisnota). De internetconsultatie heeft plaatsgevonden van 2 december 2020 tot 11 februari 2021. Het wetsvoorstel is op 24 september 2021 ingediend bij de TK.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting
Niet van toepassing, alles uit de nota wordt openbaar.

Bijlage: Nota n.a.v. het verslag, aanbiedingsbrief TK en beslisnota van 31 augustus 2021.